

Mikroklimat

dr inż. Magdalena Młynarczyk

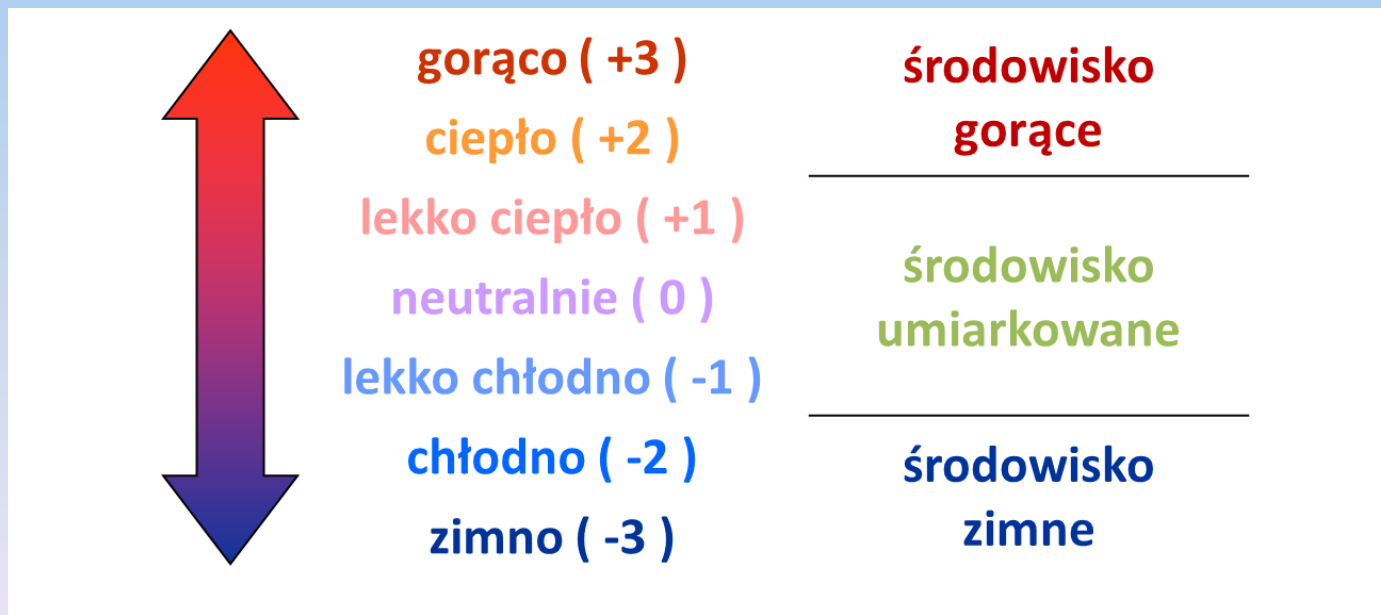
Pracownia Obciążeń Termicznych
Zakład Ergonomii

e-mail: m.mlynarczyk@ciop.pl

Podział środowisk cieplnych

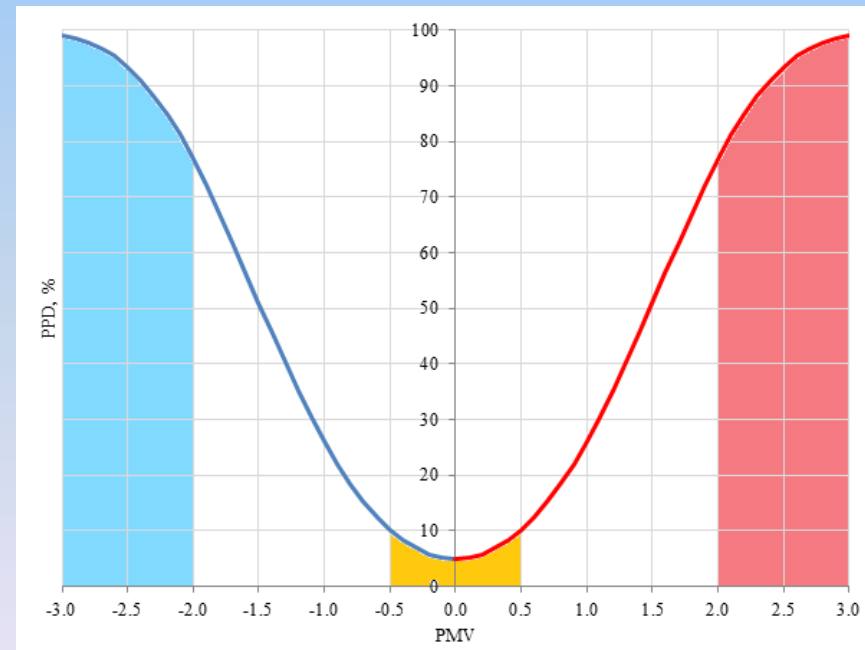
Wskaźnik PMV wykorzystywany jest również do klasyfikacji środowisk termicznych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej kryterium klasyfikacji środowiska termicznego do obszaru mikroklimatu gorącego jest wartość wskaźnika $PMV \geq +2$, do mikroklimatu zimnego $PMV \leq -2$

ŚRODOWISKO TERMONEUTRALNE

- Wskaźnikiem umożliwiającym określenie odczuć cieplnych człowieka w danym środowisku jest **wskaźnik PMV** (*Predicted Mean Vote – Przewidywana Średnia Ocena*). Za pomocą wskaźnika PMV prognozuje się przeciętne wrażenia cieplne dużej grupy ludzi, poddanej działaniu określonej kombinacji zmiennych parametrów otoczenia
- Ze wskaźnikiem PMV związany jest **wskaźnik PPD** (*Predicted Percentage of Dissatisfied* *przewidywany procent osób niezadowolonych*) – określający przewidywany procent osób niezadowolonych
- Na podstawie wskaźników PMV i PPD proponuje się określenie granic **komfortu cieplnego** jako **zadawalających dla 80% ludzi**, co odpowiada wartości wskaźnika PMV zawartej w granicach **- 0,5 < PMV < + 0,5**

[Sobolewski, A., Zwolińska, M. O problemach związanych z oceną środowiska cieplnego za pomocą wskaźnika PMV *Bezpieczeństwo Pracy: nauka i praktyka* 2011 nr 12 20-23;

PN-EN ISO 7730:2006. *Ergonomia środowiska termicznego – Analityczne wyznaczenie i interpretacja komfortu termicznego z zastosowaniem obliczania wskaźników PMV i PPD oraz kryteriów lokalnego komfortu termicznego (oryg).*]

ŚRODOWISKO GORAĄCE

- Do określenia obciążenia cieplnego w środowisku gorącym stosowany jest wskaźnik WBGT (*Wet Bulb Globe Temperature*).
- Przy określeniu wartości WBGT wymagane są pomiary: temperatury wilgotnej naturalnej t_{nw} , temperatury poczernionej kuli t_g , a w przypadku badań na zewnątrz budynku również temperatury powietrza t_a . Sposób prowadzenia badań oraz wartości odniesienia opisane są w normie PN-EN 27243.

- Obliczone wartości WBGT porównywalne są z wartościami dopuszczalnymi zapisanymi w normie PN-EN 27243 oraz odpowiednim Rozporządzeniu.

Klasa tempa metabolizmu	Tempo metabolizmu		Wartości dopuszczalne WBGT			
	Odniesienie do jednostki powierzchni skóry, W/m^2	Całkowite (przy średniej powierzchni skóry $1,8m^2$), W	Osoba zaaklimatyzowana w środowisku gorącym °C		Osoba niezaaklimatyzowana w środowisku gorącym °C	
0 (spoczynek)	$M \leq 65$	$M \leq 117$	33		32	
1 (praca lekka)	$65 < M \leq 130$	$117 < M \leq 234$	30		29	
2 (praca średnio ciężka)	$130 < M \leq 200$	$234 < M \leq 360$	28		26	
3 (praca ciężka)	$200 < M \leq 260$	$360 < M \leq 468$	nieodczuwalny ruch powietrza 25	odczuwalny ruch powietrza 26	nieodczuwalny ruch powietrza 22	odczuwalny ruch powietrza 23
4 (praca bardzo ciężka)	$M > 260$	$M > 468$	23	25	18	20

[PN-EN-27243:2005 Środowiska gorące. Wyznaczenie obciążenia termicznego działającego na człowieka podczas pracy, oparte na wskaźniku WBGT; Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. DzU nr 105, poz. 873].

ŚRODOWISKO ZIMNE

- Do określenia obciążenia cieplnego (długu cieplnego) w środowisku zimnym stosowany jest wskaźnik **IREQ** (*Required Clothing Insulation*) oraz **t_{wc}** (*wind chill temperature*) mówiące o dopuszczalnym wychłodzeniu.
- W normie PN-EN ISO 11079 znajdują się definicje m.in. **IREQ_{min}**, **IREQ_{neutral}**, **t_{wc}** jak również powyższa norma zawiera opis sposobu prowadzenia badań oraz obliczeń wskaźników obciążenia cieplnego (długu cieplnego) w środowisku zimnym.
- Badania wykonuje się na stanowisku pracy za pomocą mierników mikroklimatu oraz programu komputerowego pozwalającego na wyliczenie w/w wskaźników.

JAVA applet for ISO 11079

**CALCULATION OF REQUIRED CLOTHING INSULATION (IREQ),
DURATION LIMITED EXPOSURE (Dlim),
REQUIRED RECOVERY TIME (RT),
and Wind Chill Temperature (twc)**

IREQ 2008 ver 4.2, Hakan O. Nilsson and Ingvar Holmer.
BOOKMARK THIS PAGE in order to ALWAYS use the LATEST VERSION of the code.
Disclaimer and references at the end of the document.

**CALCULATION OF REQUIRED INSULATION, IREQ AND
DURATION LIMITED EXPOSURE, Dlim**

116	M (W/m2), Metabolic energy production (58 to 400 W/m2)
0	W (W/m2), Rate of mechanical work, (normally 0)
-15	Ta (C), Ambient air temperature (< +10 C)
-15	Tr (C), Mean radiant temperature (often close to ambient air temperature)
8	p (l/m2s), Air permeability (low < 5, medium 50, high > 100 l/m2s)
0	w (m/s), Walking speed (or calculated work created air movements)
0.4	v (m/s), Relative air velocity (0.4 to 18 m/s)
85	rh (%), Relative humidity
2.5	Icl (clo), AVAILABLE basic clothing insulation (1 clo = 0.155 W/m2K)

IREQ & Dlim RESULTS (minimal to neutral)

Insulation Required, IREQ to (clo)

REQUIRED basic clothing insulation (ISO 9920), Icl to (clo)

Duration limited exposure, Dlim to (hours)

message

http://www.eat.lth.se/fileadmin/eat/Termisk_miljoe/IREQ2009ver4_2.html

[PN-EN ISO 11079:2008. Ergonomia środowiska termicznego – Wyznaczanie i interpretacja stresu termicznego wynikającego z ekspozycji na środowisko zimne z uwzględnieniem wymaganej izolacyjności cieplnej odzieży (IREQ) oraz wpływu chłodzenia miejscowego (oryg.); Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. DzU 2018, poz. 1286].